

Importanța metodelor interactive în predarea limbajelor specializate

L. Prozor-Barbalat

În articolul de față ne axăm pe câteva metode interactive care contribuie la îmbunătățirea activităților de la orele de curs și ajută la stimularea învățării. Respectarea principiilor de utilizare a acestor tehnici poate constitui un pas important spre realizarea reușită a obiectivelor didactice ale oricărui profesor.

Un învățământ modern include o varietate de metode interactive, ce reprezintă un grup de instrumente didactice, care ajută la stimularea învățării și la dezvoltarea personală și ne modelează o gândire reflexivă și modernă.

Metodele interactive de grup sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe și de cunoștințe, sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale .

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare și prin colaborare, ce produce o confruntare de idei, opinii și argumente și creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a studenților, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Predarea textelor de specialitate ar deveni plictisitoare dacă cadrul didactic nu ar implementa aceste instrumente didactice moderne ce presupun un ansamblu de calități și disponibilități, cum ar fi: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorința de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse noi putem realiza schimbări a modului în care gândim, deoarece punând accent pe competențele sociale și

de comunicare putem pregăti și ajuta studenții să se încadreze mai ușor în societate.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea studenților, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe studenți, profesorul devine un coparticipant alături de student la activitățile desfășurate, deoarece el însoțește studentul pe drumul spre cunoaștere. Așa cum se știe printre metodele moderne de învățământ se numără: învățarea cu ajutorul calculatorului; metoda ciorchinelui; metoda cubului; metoda știu-vreau să știu-am învățat; turul galeriei; diagrama Venn – Euler; brainstormingul; metoda pălăriilor gânditoare; tehnica lotus (floarea de nufăr); jigsaw (mozaic); metoda piramidei (metoda bulgărelui de zăpadă); starbursting (explozia stelară); studiul de caz; tehnica 6 / 3 / 5 [1; p.191].

Metoda **cubului** este folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect/ a unei situații din mai multe perspective – oferă posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. În linii mari, această tehnică se pretează pentru dezbateră oricărui subiect științific, descrierea unei experiențe sau a rezultatelor unei cercetări, formularea opiniei față de un fenomen [2; p.41].

Exemplu: lecția de fixare la facultatea CGC, tema: **Building a house step by step** (Construcția casei pas cu pas).

Realizând un cub pe ale cărei fețe se notează cuvintele: descrie, compară, analizează, aplică, asociază și argumentează, împărțim grupa în șase subgrupuri, fiecare subgrup rezolvând una dintre cerințele înscrise pe fețele cubului (primul grup descrie etapele de construcție, al doilea compară munca îndeplinită de diferiți antreprenori, al treilea analizează rolul etapei de planificare și rolul investigării solului, a patra subgrupă încearcă să aplice etapele în descrierea modului de construcție a propriei case, al cincilea grup asociază etapele de

construcție a unei case cu a unui bloc de locuit și al șaselea subgrup argumentează importanța fiecărui pas de construcție și a materialelor). Avantajele acestei metode sunt: determină participarea conștientă a studenților prin implicarea maximă în rezolvarea sarcinilor; permite diferențierea sarcinilor de învățare; formează deprinderi de muncă intelectuală; stimulează gândirea logică a studenților; crește responsabilitatea studentului față de propria învățare, dar și față de grup; sporește eficiența învățării – studenților (învață unii de la alții) și dezvoltă abilități de comunicare și cooperare.

O altă metodă este **Brainstorming-ul**, cunoscut și sub numele de asaltul de idei. Ea constă în formularea a cât mai multor idei, chiar și fanteziste, ca răspuns la o problemă sau situație enunțată. Este o variantă a discuției în grup având ca obiectiv producerea de idei noi sau găsirea celor mai bune soluții pentru o problemă de rezolvat prin participarea membrilor grupului. Avantajele folosirii acestei metode sunt :stimulează creativitatea în grup; implică participarea activă a studenților; permite exprimarea personalității și eliberarea de prejudecăți; exersează analiza și capacitatea de a lua decizii; imprimă dinamism lecției [2; p.24]. Această metodă poate fi folosită la începutul oricărei lecții de fixare, prin adresarea întrebărilor bazate pe textul trecut la ora precedentă. Pentru o bună aplicare a metodei se recomandă încurajarea exprimării a mai multor idei, preluarea ideilor celorlalți și îmbunătățirea lor.

O altă metodă este cea a **piramidei** sau a **bulgărelui de zăpadă**, care are la bază împletirea activității individuale cu cea desfășurată în cadrul grupurilor [1; p.201]. Ea constă în încorporarea activității fiecărui membru al colectivului într-un demers colectiv mai amplu, menit să ducă la rezolvarea unei sarcini sau a unei probleme date.

Un exemplu poate fi lecția de predare cu subiectul: **Cement: man’smiracle mix** (Cimentul:amestecul miraculos al omului).

1. S-a citit textul din manual;
2. Studenții au lucrat individual 5 minute, timp în care și-au notat întrebări de tipul:
 - Ce este un material de construcție?
 - Ce tipuri de materiale există? - Cum trebuie să lucrăm cu ele?
 - Care sunt avantajele și dezavantajele materialelor tradiționale?
 - Care sunt avantajele și dezavantajele materialelor moderne? etc.
3. Se lucrează apoi în perechi, discutându-se răspunsurile la care au ajuns și se solicită răspunsuri la întrebările pe care nu le-au putut explica.
4. Perechile se reunesc și alcătuiesc două grupe mari, cu număr egal de participanți;
 - se discută răspunsurile identificate în etapa a treia;
 - se găsesc răspunsuri la întrebările nesoluționate.
5. Se analizează, la nivelul întregii grupe, răspunsurile găsite;
 - răspunsurile pot fi scrise pe tablă pentru a putea fi văzute de toți și comparate unele cu celelalte;
 - se dau răspunsuri la întrebările nesoluționate, de data aceasta cu ajutorul cadrului didactic.
6. Se aleg răspunsurile potrivite; se formulează concluzii cu privire la demersurile studenților.

Aplicarea acestei metode dezvoltă învățarea prin cooperare și capacitățile comunicaționale; stimulează manifestarea spiritului de echipă; dezvoltă capacitatea de analiză, de argumentare și sporește încrederea în forțele proprii [1; p.211].

”**Caruselul**” (**Metoda Graffiti**) este un organizator grafic care permite fiecărui membru al grupului să contribuie cu idei la subiectul propus, fără ca în momentul producției de idei să se facă evaluarea acestora. Drept exemplu poate servi lecția de fixare cu tema: **Chișinău: from the old face to the new one** (Chișinău: de la înfățișarea veche la cea nouă).

Metoda presupune parcurgerea următoarelor etape:

Studenții sunt împărțiți în grupuri de câte 3 – 4 persoane. Aceștia lucrează la descrierea orașului utilizând un tabel, colaj sau desen.

Fiecare echipă vine în fața, iar la semnalul profesorului se deplasează în sensul acelor de ceasornic, parcurgând toată „galeria”, în calitate de vizitatori sau critici. Rolul deplasării nu este numai acela de a urmări soluțiile propuse de colegi, ci și acela de a completa tabelul cu informația despre Chișinăul de ieri, de azi și cel de mâine. După ce se încheie „turul galeriei”, grupurile revin la locul inițial și își reexaminează tabelele prin prisma observațiilor colegilor. Acest moment al lecției este echivalent cu fixarea cunoștințelor din lecția tradițională, deoarece studenții își lămuresc unele probleme apărute pe parcursul derulării lecției, discutând cu ceilalți colegi. În această etapă, rolul profesorului este acela de a coordona desfășurarea discuțiilor și de a oferi informații suplimentare, acolo unde este cazul.

Metoda **ciorchinelui** poate fi utilizată în etapa de reactualizare a structurilor învățate anterior pentru a implica activ toți studenții în procesul de gândire.

Cadrul didactic scrie un cuvânt sau o propoziție-nucleu în mijlocul tablei, le oferă studenților explicațiile necesare și îi încurajează să scrie cuvinte sau expresii legate cu tema pusă în discuție. După care profesorul le cere studenților să lege cuvintele sau ideile produse de cuvântul sau propoziția-nucleu prin linii care evidențiază conexiunile între acestea, realizând astfel o structură în formă de ciorchine. La finalul exercițiului se va comenta întreaga structură cu explicațiile de rigoare. Ciorchinele este o tehnică de predare – învățare menită să încurajeze studenții să gândească liber și să stimuleze conexiunile de idei. Este o modalitate de a realiza asociații de idei sau de a oferi noi sensuri ideilor însușite anterior. Ciorchinele este o „strategie de găsire a căii de acces la propriile cunoștințe, înțelegeri sau convingeri legate de o anumită temă” [2; p.48].

Avantajele acestei metode sunt: se încurajează participarea tuturor studenților; poate fi utilizată, cu succes, și la evaluarea unei unități de conținut, dar și pe parcursul predării, făcându-se apel la cunoștințele studenților.

După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care studenții le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. În cadrul fiecărei metode studenții primesc sarcini de învățare. Acestea sunt foarte diferite de la o metodă la alta încât explorează o mare varietate de capacități. Sarcinile de lucru trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie transmis timpul alocat sarcinii de lucru; să ofere posibilitatea studenților de a se autoevalua, corecta și de a comunica cu colegii.

Studiul de față ne-a permis, așa dar, să examinăm o varietate de metode interactive, aplicarea cărora rezultă în performanțe la orele de curs, oferind profesorilor șansa de a comunica cu studenții, deoarece majoritatea acestor metode încurajează participarea tuturor studenților, oferindu-le șanse egale la diferite etape de lucru. Avantajele acestor tehnici de lucru favorizează interschimbul de idei, de experiențe și de cunoștințe bazate pe creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Bibliografie :

1. Oprea Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, ed. didactică și pedagogică, R.A.2007, București, pp.191-228.
2. Temple Ch., Steele J. L., Meredith K. S., “Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice”, *Pro Didactica*, Chișinău 2003, pp. 24-88.
3. Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, grupul editorial litera, Chișinău-București, 2000.
4. Voiculescu F., *Manual de pedagogie contemporana*, partea I.
5. Cucuș, C. (2002) - *Pedagogie*. Iași: Ed. Polirom.
6. innerspacejournal.wordpress.com/.../metode-int...
7. profesoriitineranti.files.wordpress.com/.../metode...